Fil-Qorti tal-Magistrati (Malta)

Bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali

Magistrat Dr. Nadine Lia

B.A; LL.M (Kent); LL.D, Barrister at Law (England & Wales)

Kaz numru 588/2021

Il-Pulizija

(Spettur Joseph Mercieca)

vs.

Kylie Riolo

Illum l-4 ta' Lulju 2022

Il Qorti:

Rat illi tressqet Kylie Riolo, 27 sena, bint Anthony u Sonia nee' Buttigieg, inwielda Pieta, nhar l-20 t' Ottubru 1993, u li toqghod nru 59, Georgia, Triq Guze' Galea, Qormi, detentrici ta' karta ta' l-identita' nru 479393M akkuzata talli:

Nhar il-24 ta' Lulju 2021 u/jew wara din id-data:

1. F'Malta, xjentement, laqghet ghandha jew xtrat hwejjeg misruqa, cioe' gojjellerija, li l-valur taghha ma jeccedix l-elfejn tlett mija u disgha w ghoxrin Euro u sebgha w tletin centezmu (€2,329.37), sew jekk dan ir-

reat sar Malta jew barra minn Malta, jew, xjentement, b'kull mod li jkun, indahlet biex tbeighhom jew tmexxihom.

2. Iktar, talli rrendiet ruha recidiva, ai termini ta' l-artikoli 49 u 50 tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta b'sentenza definitia datata 4 ta' Marzu, 2020, moghtija mill-Magistrat Dr. C. Farrugia Frendo LL.D

Rat li meta sar l-ezami ta' l-imputata nhar it-2 ta' Dicembru 2021, skont l-artikolu 392(2) tal-Kodici Kriminali, l-imputata ddikjarat li ma kienitx hatja ta' l-imputazzjonijiet dedotti kontriha.[1]

Rat li nhar il-21 ta' Jannar 2022 l-imputata iddikjarat li kienet hatja u irregistrat ammissjoni inkondizzjonata ghall-imputazzjonijiet dedotti kontriha, liema ammissjoni giet ikkonfermata mill-imputata wara li l-Qorti, a tenur ta' l-artikolu 392A(1) tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta, avzatha u wissietha solennement bil-konsegwenzi legali ta' dik l-ammissjoni u kkonceditilha zmien bizzejjed biex terga' tikkonsulta ma' l-avukat ta' fiducja taghha u tikkonsidra t-twegiba taghha u, jekk ikun il-kaz, terga' lura minnha.

Rat li l-imputata regghet tenniet u kkonfermat l-ammissjoni inkondizzjonata taghha.

Rat li fid-dawl ta' l-ammissjoni tal-imputata il-Qorti m'ghandhiex alternattiva ghajr li ssibha hatja tal-imputazzjonijiet kollha migjuba kontra taghha u li a tenur ta' l-artikolu 392A tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta din il-Qorti setghet tghaddi ghas-sentenza dwarhom fil-konfront ta' l-imputata.

Rat id-dokumenti kollha pprezentati, u fliet l-atti kollha tal-kawza;

Semghet is-sottomissjonijiet dwar il-piena fl-udjenza ta' l-14 ta' Gunju 2022.

Rat l-atti kollha.

[1] Folio 7 ta' l-atti processwali

Rat illi l-kawza thalliet ghal-lum ghas-sentenza.

Ikkunsidrat

L-ammissjoni

Illi qabel xejn, din il-Qorti ma tistax ma tezaminax il-validita' tal-ammissjoni tal-imputata Kylie Riolo, b'mod partikolari fid-dawl tat-tieni imputazzjoni.

Rat illi minkejja l-amissjoni ta' l-imputata hemm raġuni tajba ai termini tal-Art. 392A(3) tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta biex il-Qorti tiddubita li nonostante l-ammissjoni taghha, l-imputata effettivament mhix ħatja ta' whud mir-reati addebitati lila. Illi din il-Qorti ser taghmel referenza ghal ghadd ta' sentenzi li jikkonfermaw il-posizzjoni mehuda mill-Qrati taghna fir-rigward tal-validita' tal-ammissjoni ta' imputata.

Fis-sentenza fl-ismijiet **'Il-Pulizija [Spettur Gabriel Micallef] Vs Andre' Falzon'** gie meqjus li:

> '*Minn dawn il-fatti jemergi allura illi l-ammissjoni ta' l-appellanti hija konfliggenti mal-provi l-ohra li hemm fl-atti, senjalatament l-istqarrija tieghu stess ghaliex minn din ta' l-ahhar jirrizulta illi huwa ikkometta r-reati addebitati lilu mhux f'Awwissu, izda f'Settembru 2013 u kwindi huwa ammetta ghall-fatti li ma kenux gew kommessi minnu ghal ta' l-anqas mhux fid-data indikata fl-akkuza, izda xahar wara. Illi d-dottrina fir-rigward tal-valur probatorju ta' l-ammissjoni maghmula mill- persuna akkuzata tghallimna illi:*
>
> *"Dwar l-effett ta' ammissjoni fuq l-appell tal-persuna misjuba hatja din il-Qorti (jew ahjar, il-Qorti Kriminali li allura kienet tisma' l-appelli mid-decizjonijiet tal-Qorti tal-Magistrati tal-Pulizija Gudizzjarja) diga` kellha l-opportunita` li tippronunzja ruhha fis-sentenza tagha tas-27 ta' Ottubru, 1962*

fil-kawza fl-ismijiet Il-Pulizija vs George Cassar Desain (Kollez. Deciz. XLVI.IV.911). F'dik is-sentenza gie ritenut, mill-kompjant Imhallef William Harding, fuq l-iskorta ta' gurisprudenza kemm Ingliza kif ukoll lokali, li fuq ammissjoni ta' l-imputat Qorti ma tistax hlief tghaddi ghall-kundanna tieghu ammenokke` ma jirrizultax li l-imputat ma jkunx fehem in-natura ta' l-imputazzjoni jew li ma kinitx l-intenzjoni tieghu li jammetti li hu hati ta' dik l-imputazzjoni jew li fuq il-fatti minnu ammessi l-Qorti ma setghetx skond il-ligi, tikkundannah, cjoe` ssibu hati ta' reat."…

Illi fil-kaz in dizamina ma jistax jinghad illi l-appellanti qieghed jallega illi huwa ma fehemx in-natura ta' l-akkuzi migjuba fil-konfront tieghu, jew inkella li ma kenitx l- intenzjoni tieghu li jammetti, izda jirrizulta mill-atti illi abbazi tal-fatti tal-kaz kif esposti, l-Ewwel Qorti ma setatx issib htija ghal tali akkuzi billi ma kenux jissussistu fid-data indikata fl-akkuza. Issa l-kodici penali taghna jimponi l-obbligu fuq il-Qorti Kriminali taht l-artikolu 436(3)(c) li ghandha taghmel dak kollu li m'huwiex projbit jew mhux ordnat mill-ligi taht piena ta' nullita, kull meta l-Qorti fid-diskrezzjoni taghha jidhirliha li hu hekk mehtieg ghat-tikxif tal-verita.' Illi l-appellanti allura ghandu ragun u din il-Qorti ma tistax taghlaq ghajnejha ghal dan in-nuqqas procedurali daqslikieku ma kienx jezisti u dan ghaliex is-sentenza impunjata tirrifletti fatti li mhumiex sostanzjati bil-provi li hemm fl-atti, ghalkemm l-appellanti ammetta ghalihom. Kwindi din il-Qorti ma ghandhiex triq ohra hlief li tghaddi sabiex tannulla id-decizjoni appellata u dan billi tirrizulta decizjoni hazina fuq il- mertu u dan kif previst fl-artikolu 428(5) tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta. Illi affermat dan allura din il-Qorti bis-setgha moghtija lilha fl-artikolu 428(6) ser tghaddi sabiex titratta l-mertu ta' dan il-kaz daqslikieku ma kienx hemm ammissjoni minn naha ta' l-appellanti.'

Illi anke fis-sentenza moghtija mill-Qorti ta' l-Appell Kriminali fl-ismijiet **Il-Pulizija vs Godfrey Formosa** deciza fis-26 ta' Ottubru 2017 fejn l-istess Qorti tghid hekk:

Minn dawn il-fatti jemergi allura illi l-ammissjoni ta' l-appellanti ma tirriflettiex l-fatti li jemergu mill-provi li hemm fl-atti, ….

Allura dan iwassal ghal konkluzjoni illi minn ezami tal-atti u abbazi tal-fatti tal-kaz kif esposti, l-Ewwel Qorti ma setatx issib htija ghall-ewwel imputazzjoni billi r-reat qatt ma seta' jirrizulta. Issa l-kodici penali taghna jimponi l-obbligu fuq il-Qorti Kriminali taht l-artikolu 436(3)(c) li ghandha taghmel dak kollu li m'huwiex projbit jew mhux ordnat mill-ligi taht piena ta' nullita, kull meta l-Qorti fid-diskrezzjoni taghha jidhirliha li hu hekk mehtieg ghat-tikxif tal-verita.' Mhux biss izda l-artikolu 392(A)(3) jimponi fuq il-Qorti illi:

"….. meta jkun hemm raġuni tajba biex wieħed jiddubita jekk ir-reat kienx ġie tassew magħmul, jew jekk l-akkużat hux ħati tar-reat, il-qorti għandha, għalkemm l-akkużat ikun stqarr li hu ħati, tordna li l-proċeduri jkomplu jitmexxew 'l quddiem, bħallikieku l-akkużat ma weġibx li hu hati."

Illi l-appellanti allura ghandu ragun u din il-Qorti ma tistax taghlaq ghajnejha ghal dan in-nuqqas daqslikieku ma kienx jezisti u dan ghaliex is-sentenza impunjata tirrifletti fatti li mhumiex sostanzjati bil-provi li hemm fl-atti, ghalkemm l-appellanti ammetta ghalihom.

Fis-sentenza tal-Qorti ta' l-Appell Kriminali fl-ismijiet **Il-Pulizija vs George Cassar Desain** (moghtija fis-27 ta' Ottubru 1962) dik il-Qorti tghallem illi, gjaladarba l-imputat ammetta l-imputazzjoni, wiehed ghandu jara x'inhu l-effett ta' dik l-ammissjoni.

L-Imhallef sedenti jidhirlu li, 'in subjecta materia', il-principji stabbiliti fil-gurisprudenza ngliza mill-Imhallef Avory in R. v. Forde (1923) 2 K.B. 400, fejjn qal hekk:- entertain a plea against conviction, if it appears (1) that the appellant di not appreciate the nature of thecharge or did not intend to admit that he was guilty of it, or (2) that upon the admitted facts he could not in law have been convicted of the offence charged';

Dan l-insenjament tal-Imhallef Avory (li kien kriminalista illustri) gie dan l-ahhar riaffermat b'citazzjoni 'ipsissimis verbis' mill-Qorti tal-Appell Kriminali Ngliza komposta mill-President Parker u mill-Imhallfin Cassels u Ashworth fil-kawza R. Move, 2 ta' Frar 1960, riportata fil-Criminal Law Review, April 1960, pag. 266;

Dan l-insenjament jattalja ruhu perfettament mal-principji tal-Ligi Maltija dwar il-konfessjoni gudizzjarja kif ezaminati mill-Imhallef sedenti fl-appell kriminali 'Pulizija vs Livori', 16 ta' Ottubru 1937, fejn hemm rilevat l-insenjament anke tad-Dritt Kanoniku li l-konfessjoni gudizzjarja hija 'plena probatio' u d-Dritt Ruman, skond liema 'confessos in jure pro judicatis haberi placet'.

Illi fis-sentenza appena citata, il-Qorti ta' l-Appell Kriminali, presjeduta mill-Imhallef Dr. William Harding, innotat li f'dak l-appell, l-appellant kien qed jistqarr illi, ghad li ammetta l-imputazzjoni kif dedotta, l-elementi tal-imputazzjoni fl-istess kawza ma jezistux u ghalhekk, bl-ammissjoni b'kollox, l-imputazzjoni ma tinsabx assodata.

Illi din il-Qoti thoss li huwa fid-dmir taghha li tara jekk, bl-ammissjoni tal-imputat, jistax jigi kkundannat ossija jinstab hati tal-imputazzjonijiet skond il-ligi[2].

[2] **Il-Pulizija vs Emmanuel Testa** (Appell Kriminali deciz fis-17 ta' Lulju 2002, per Onor. Imh. Vincent Degaetano)

Illi dan ma jfissirx li l-Qorti ghandha taghmel *hi* xoghol id-difiza, izda trid tara biss jekk, minkejja l-ammissjoni tal-imputat, xi wahda jew aktar mill-imputazzjonijiet jezistux u jirrizultawx skond il-ligi.

Illi f'dan ir-rigward, din il-Qorti tqis li l-ewwel imputazzjoni tirrizulta ipprovati fl-atti. Wiehed jista' ma jaqbilx ma kif gew provati, jew jekk il-provi kienux l-ahjar possibbli, izda din il-Qorti tqis li bl-ammissjoni inkundizzjonata tal-imputata, hija m'ghandhiex ghazla ohra ghajr li ssibu hatja taghha.

Illi l-istess ma jistax jinghad fir-rigward it-tieni imputazzjoni

Fir-rigward it-tieni imputazzjoni l-imputata giet akkuzata tali rrendiet ruhu recidiva ai termini ta' l-artikolu 49 u 50 tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta b'sentenza li giet ezebita fl-atti.[3]

Illi f'din is-sentenza l-imputata kienet giet ikkundanata piena ta' mitt Euro (€100).

Ghaldaqstant, minkejja l-ammisjsoni ta' l-imputata, il-Qorti tqis li din ma tistax tirrizulta ghaliex piena ta' multa ma trendiex imputata recidiva skont l-artikolu 49 u 50 tal-Kodici Krimnali u ghalhekk sejra tghaddi sabiex tilliberah minnha.

Ikkunsidrat

Piena

Illi b'amissjoni ta' l-imputata ghall-imputazzjonijiet kollha migjuba fil-konfront taghha waqt is-seduta ta' l-14 ta' Gunju 2022 din il-Qorti m'ghandhiex ghazla ohra ghajr li ssibha hatja tar-reati addebitati lilha u ser tghaddi biex tippronunzja sentenza fil-konfront taghha.

[3] Dok JM2, Folio 38 u 39 ta' l-atti processwali

Madankollu ghall-finijiet ta' piena li ghandha tigi erogata minn din il-Qorti, tqis, b'zieda mac-cirkostanzi kollha tal-kaz, is-segwenti fatturi:

- Fil-fedina penali ta' l-imputata tinstab registrata sentenza wahda kontriha relatata mas-sewqan.[4]

- L-imputata irregistrat ammisssjoni qabel il-prosekuzzjoni ghalqet il-kaz taghha ghalkemm din saret wara li kienu diga tressqu certu xhieda.

  Qieset il-gurisprudenza ta' dawn il-Qrati w Qrati esteri dwar tnaqqis fil-piena meta l-hati jammetti l-htijiet tieghu fi stadju kmieni tal-process u b'hekk jiffranka hafna xoghol u spejjez inutili ghall-amministrazzjoni tal-gustizzja. Hawnhekk il-Qorti taghmel referenza ghal-kaz **Ir-Repubblika ta' Malta vs. Nicholas Azzopardi**[5], **Il-Pulizija vs. Emmanuel Testa**[6], u **ARCHBOLD Sentencing Guidelines 2021**[7] u **BLACKSTONE'S CRIMINAL PRACTICE.**[8]

  Ghaldaqstant jista' jinghad li ghalkemm l-ammissjoni ma saritx fl-iktar stadju bikri, l-imputata xorta ghandha tibbenifika minn dan l-attenwanti.

- Il-Qorti tqis ukoll li l-ammissjoni saret minghajr ebda riservi.

- L-ammont ta' l-oggett in kwistjoni huwa ta' tlett mija u disghin Ewro (€390) u filwaqt li sad-data ta' l-ammissjoni l-ammont ma kienx gie ritornat, l-imputata pprometiet li tiritorna l-flus rapprezentanti c-curkett li hi bieghhet.

- Il-prosekuzzjoni fis-sottomissjonijiet taghha tenniet li l-imputata kkoperat tul l-investigazzjoni tal-kaz u anke ammetiet l-involviment

[4] Folio 3 ta' l-atti processwali
[5] Qorti Kriminali deciza 24 ta' Frar 1997
[6] Qorti tal-Appell Kriminali , [7.7.2002]
[7] Thomson Reuteurs, S-29
[8] Blackstone Press Limited – 2006 edition

taghha meta ttiehditilha l-istqarrija. L-ufficjal prosekutur spjega li kienet inqabdet ma kumpanija hazina li wasalha sabiex tispicca bi proceduri kontriha. Meta tqis dan kollu, il-prosekuzzjoni talbet lil-Qorti tikkunsidra Ordni ta' Probation bhala piena adekwata.

- Illi filwaqt li l-Qorti mhijiex bl-ebda mod marbuta ma' dawn is-sottomissjonijiet tal-prosekuzzjoni tara li din il-piena hija wahda legalment proponibbli u fil-parametri tal-ligi skond il-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta.

- Illi l-artikolu 142(1) tal-Criminal Justice Act 2003 fl-Ingilterra jistabbilixxi hames principji li ghandhom jigu segwiti fl-imposizzjoni tal-piena u cioe', *(a) the punishment of offenders (b) the reduction of crime (including its reduction by deterrence) (c) the reform and rehabilitation of offenders (d) the protection of the public (e) the making of reparation by offenders to persons affected by their offence.*

- Illi minn dak li rat u ezaminat il-Qorti jirrizulta li din il-Qorti trid tara mhux biss l-aspett riformattiv ta' l-imputata izda trid ssib bilanc bejn il-gravita' tal-kaz u l-harsien u l-interessi tal-vittmi tar-reat u s-socjeta' in generali sabiex tara li dan ir-reat ma jergax jigi kommess kif ukoll taghti l-harsien mehtiega lil pubbliku u dan fid-dawl tac-cirkostanzi ta' kif sehh il-kaz.

- Il-Qorti wara li qiedet ic-cirkostanzi tal-kaz u s-sottomissjonijiet tal-partijiet ghalhekk tqis li l-piena karcerarja b'mod effettiv mhux ser ikun l-iktar piena idonea f'dan il-kaz u li piena li hija alternattiva ghall-inkarcerazzjoni irrenda iktar rizultat tenut kont il-fatt li l-Qorti trid hares lejn ir-riforma tal-persuna.

Decide

Ghaldaqstant il-Qorti wara li rat l-artikoli 261(c), 279(a) u 334(a) tal-Kodici Kriminali, Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta issib lil Kylie Riolo, fuq ammissjoni taghha stess, **hatja** ta' l-ewwel imputazzjoni dedotta kontriha filwaqt li tillibera minn kull htija mit-tieni imputazzjoni.

Illi kwantu ghall-piena li ghandha tigi nflitta, il-Qorti qieset ic-cirkostanzi kollha tal-kaz u ghalhekk il-Qorti hija tal-fehma illi piena karcerarja f'dan l-istadju ma hix ser thalli il-frott illi wieħed jkun qed jistenna anzi il-kuntrarju. Ghalhekk il-Qorti hija tal-fehma li jissussistu c-cirkostanzi mehtiega u msemmija fl-Artikolu 7(1) tal-Kapitolu 446 tal-Ligijiet ta' Malta, kif ukoll ikun fl-aqwa nteress tas-socjeta u tal-imputata li il-hatja titqieghed taht Ordni ta' Probation.

Ghalhekk il-Qorti qeghda tpoggi lill-hatja taht **Ordni ta' Probation** ghall-perjodu ta' **sena (1)** snin millum b'dan li ghal dan l-iskop qeghda tordna li l-hatja titqieghed taht is-sorveljanza t'Ufficjal tal-Probation indikat lilha mid-Direttur tas-Servizzi tal-Probation u Parole.

A tenur tal-Artikoli 7(7) tal-Kapitolu 446 tal-Ligijiet ta' Malta, il-Qorti fissret lill-hatja bi kliem car u li jinftiehem, l-effetti tal-ordni ta' probation u li f'każ li tonqos milli tikkonforma ruhu ma' dik l-ordni u/jew f'każ li tagħmel reat ieħor tul it-terminu tal-ordni ta' probation, tista' jinghata sentenza ghar-reati li taghhom instabet hatja b'din is-sentenza.

Il-hatja jiddikjara li jaqbel ma' tali ordni. Ai termini tal-Artikolu 7(8) tal-Kapitolu 446 tal-Ligijiet ta' Malta, il-Qorti tordna li kopja ta' din is-sentenza u tal-Ordni ta' Probation ghandhom jigu trasmessi minnufih lid-Direttur tas-Servizzi ta' Probation u Parole sabiex jassenja Ufficjal tal-Probation biex ikun responsabbli ghas-sorveljanza tal-hati.

L-Ufficjal tal-Probation assenjat ghandu jirrapporta bil-miktub lill-Qorti kompetenti bil-progress tal-hati kull sitt (6) xhur.

Il-Qorti wara li rat l-artikolu 15A(1) tal-Kodici Kriminali tordna lill-hatja thallas fi zmien tlett xhur mill-llum is-somma ta' tlett mija u disghin Euro (**€390**) lil Sandra Zammit.

In vista tal-fatt li gew mahtura esperti f'dan il-kaz, din il-Qorti tordna lill-imputata thallas l-ispejjez li ghandhom x'jaqsmu mal-hatra ta' l-esperti skond l-artikolu 533 tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta f-ammont shih ta' elf, seba mija, sitta u tlettin Euro u wiehed u ghoxrin centezmu (**€1736.21**) rapprezentanti s-segwenti rapport:

a. Rapport ta' l-espert Vincent Ciliberti - €747.77
b. Rapport ta' SOCO PS 959 Daniel Formosa - €198.23
c. Rapport ta' Dr. Martin Bajada - €790.21

Il-Qorti tordna li kopja ta' din is-sentenza tigi kkomunikata lir-Registratur tal-Qorti.

Il-Qorti tordna li ai termini ta' l-artikolu 392A(2) tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta l-Avukat Generali jinghata access ghal kopja skenjata tal-atti, flimkien ma access ghal kopja skenjata tas-sentenza fi zmien sitt (6) ijiem tax-xoghol.

Moghtija illum nhar il-4 ta' Lulju 2022 fil-Qrati tal-Gustizzja, Valletta

Dr. Nadine Lia

Magistrat

Lorianne Spiteri

Deputat Registratur